

OBČANSKÁ VÁLKA NA VESNICI: ZÁSLUHA KOMUNISTŮ

Ferdinand Peroutka

S čistě racionalistického hlediska plánovaná lidská činnost musí být úspěšnější než neplánovaná. Vskutku jsme viděli úspěchy mnohé energeticky plánované činnosti. Tim napadnější je nezdar nebo nadmíru pomalý zdar komunistického plánování hospodářství, někdy tak pomalý, že se zdá, že neplánování vůbec by přineslo stejné výsledky. Vezměme případ nejnapadnější: zemědělství. Zde dokonce je možno položit ne zcela nerozumnou tezi, že bez vládního plánování by sovětské zemědělství bylo schopno lépe vyživovat obyvatelstvo. Snad v tomto krajním případě vnitřní nedostatky komunistického plánování vyniknou nejjasněji. Jestliže se podaří to zjistit, bude možno zkoumat, zda tyto nedostatky jsou v různé míře a podobě obsaženy v celém komunistickém plánování.

Nezdary zemědělství v sovětech i v jiných komunistických státech působí téměř záhadně. Jak mnoho překážek je třeba vybudovat, aby země země nevyživovala řádně lidi? Nebo kolik nevědomostí a nedbalostí je k tomu potřebí ve dvacátém století? Stalin po celou dobu lhal o stavu sovětského zemědělství, ale Chruščov mluvil pravdu. Nepřestává varovat, že krize v zemědělství by mohla ohrozit budování socialismu, což je nejvážnější varování, jež může být přeneseno v sovětském státě. Zdá se, že Chruščov ví všechno, co je třeba vědět o zemědělství. Přes všechny vědomosti, přes všechnu svou vášnivou snahu, nějakým záhadným způsobem zůstává neschopen reformovat zemědělství důkladně. A asi všichni sovětské komunistické vědci, že moderní polní hospodářství neobstojí bez velkých dávek umělých hnojiv. Není žádné pochybnosti, že země, která dovedla vyrobit Sputniky a Luniky, je schopná vyrábět umělá hnojiva. Ale sovětské komuniste jaksi dosud nedovedli sami sebe přemluvit, aby vyráběli umělá hnojiva v dostatečném množství.

Jsou někteří, kteří se domnívají, že plánování musí vždy končit neúspěchem, ponevadž, podle jejich mínění, v hospodářském životě vždy je tolik iracionálních složek, a nepředvídaných okolností, že rozumné plánování je nemůže obsáhnout. Dívají se na hospodářství poněkud jako na Carmen, která o sobě pravila, že jí "žádný zákon není dán". Nevíme, zda tomu tak je. Různé okolnosti nasvědčují, že trvalá krize komunistického zemědělství nemůže být vyváděna za generální důkaz, že každé plánování musí selhat. Komunisti je živocih organizující a plánující, a pravda je že i pro zemědělství má plán, který však selhává. Otázka je, proč selhává, zda k tomu nepůsobí zvláštní příčiny. Otázka dokonce je, zda plán na veliký rozkvět zemědělství byl vůbec kdy v sovětech pojat, a jestliže ano, pak otázka je, jak pozdě.

Je třeba se vrátit do minulosti. V srpnu 1911 Lenin napsal článek o zemědělské otázce - zrušivý článek. Ani slovo o zemědělské výrobě. Zemědělství bylo tehdy pro Lenina otázkou čistě politickou. Článek měl titul "O občanské válce ve vesnicích", a Lenin v něm pravil: "Kulak chová ohnivé nepřítelství k sovětské vládě a je připraven zardousit a zmasakrovat statisíce dělníků. Nelze o tom pochybovat. Kulaci jsou vztekli nepřítelé sovětské vlády. Budto kulaci zmasakrují nesmírný počet dělníků, nebo dělníci potlačí povstání kořistnické kulácke menšiny proti vládě pracujících. Tu nemůže být žádná střední cesta. Ne-

milosrdná válka musí být vedena proti kulakům. Smrt jim!"

Lenin, dívaje se na vesnici, postavil otázku tedy tak, že jde o to, kdo zmasakruje koho. Dnes v sovětech zní heslo "Návrat k leninismu". Ti, kdo se dovolávají Lenina jakožto vzoru větší mírnosti proti Stalinovi, budou mít obtíže s tímto Leninovým článkem, ostatně i s jinými. Cokoli potom Stalin spáchal ve vesnici, nepředčí zúrlost tohoto článku. Článek byl ovšem napsán v ohni občanské války, ale ještě později napsal Lenin: "Ze jsme vnesli občanskou válku do vesnic, pokládáme za svou zásluhu." Jeho tehdy věrný druh Žinověv, předseda komunistické internacionály, mluvil k Rudé armádě, k té, jež právě byla poslána do vesnic, a řekl: "Buržoasie zabijí rozličné jedince, ale my zabijeme celé třídy."

Sledujme, jak se věci dále vyvíjely. Lenin vyhlásil válku proti kulakům, Stalin ji dokonal proti kulakům i proti mnohým jiným. Je zaznamenáno, že ještě po letech Stalin projevil citové pohnutí, když z těch nebo oněch důvodů bylo vzpomenuo oběti jeho násilné kolektivizace. Všechny odhady se shodují v tom, že mrtvých bylo čtyři až pět milionů - čínské to plynutí lidskými životy. Jako dobrý leninista Stalin poslal své čety do vesnic proti kulakům. Ale kdo byl kulak? Mimo jiné, kulak byl pečlivý a úspěšný hospodář, kulak byl ten, koho závistivý soused za kulaka označil, kulak byl kdo chtěl podržet i jen malé své políčko, kulak byl ten, kdo v hospodě promluvil opočně, a kdo ještě nebyl kulak, mohl by se jím stát. Je-li co jisto, tedy to, že skutečných kulaků nebylo tolik, kolik lidí zahynulo, čtyři až pět milionů. Boj proti kulakům se rozšířil v generální válku proti vesnici-mimo proti jejím nejzaostalejším vrstvám. Lenin řekl, že vesnice je plná spiklenců, kteří se připravují zmasakrovat statisíce dělníků. Tak Stalinovy dělnické milice vtrhly do vesnic rozružený plný podezření a s Leninovým heslem: "Smrt kulakům!" Kulak, blíž neurčený kulak byl pro ně, čím pro Hitlerovy úderné tlupy byl žid-původ všeho zla. Není žádné pochyby, že v tohoto velkém umírání všichni kulaci zahynuli i celé jejich rod. Avšak občanská válka na vesnici tím nepřestala, neboť Leniny i Stalinovy cíle byly dalekosáhlejší než jen zka kulaku. Lenin vyhlásil občanskou válku malých sedláků proti velkým, ale další jeho cíl byla občanská válka proti malým sedláckým a proti těm, kdo by se mohli stát malými sedláky. Tato druhá občanská válka dozívá ještě ti mnoho oním způsobem ve všech komunistických zemích. Byla, snad ještě jsou, dvě komunistická dogmata. Za prvé, socialistické hospodářství je nemožné, jestliže na vesnici byt i jen živoří poslední zbytky soukromného podnikání. Za druhé, průmyslový proletariát je jedinou spolehlivou páteří komunistické diktatury; instinkty člověka, který pracuje na půdě, jsou vždy podezřelé. Bylo úzkostné Leninovým smem, že sovětského Ruska by se mohla stát země malých sedláků. Ačkoli oficiální titul diktatury byl "vláda dělníků a sedláků", komunističtí teoretikové někdy dokonce činili náarážky na to, že sovětské Rusko je obýváno dvěma soubě cizími národy - průmyslovými dělníky a zemědělci.

Toto je v mnohém stará historie a mohla by zůstat v historii dokončení na straně 2.

HOSPODÁŘSTVO V ROKU 1965.

Rok 1964 bol výborným rokom pre kanadské hospodárstvo. Dobrý a zdravý vzrast vo výrobe a v službách, zvýšenie v exporte a importe. Zvýšili sa i príjmy obchodu a jednotlivcov. Úspory tešili sa tiež peknému vzrastu. Po úspechoch v roku 1964, vstupuje kanadské hospodárstvo do roku 1965 silné a ambiciózne.

Co můžeme očekávat v roku 1965?
Hospodářski a národohospodářski odborníci i skoro jednolitě shodují v předpovědi, že Hrubý národní důchodok sa zvýši o 6% za predpokladu, že smer terajších cien bude normálne pokračovať a že sa tiež podaří v budúcom roku ceny viacej stabilizovať. Za posledných 12 mesiacov ceny za služby sa zvyšovali. Ceny lekárskech a nemocničných poplatkov išli na hore, zdražilo sa cestovné v mestách, väčšie sú výdavky okolo obytných domov a zvýšili sa tiež rôzne poisťovacie prémie. Můžeme povedať, že ceny služieb zvýšili sa o 3% v porovnaní k predošlému roku. Na druhej strane však ceny stálych, dlhotrvajúcich výrobkov sa postupne snižovali. Tento smer-zvýšenie cien služieb a zníženie cien dlhotrvajúcich výrobkov dá sa očakávať i v budúcom roku.

Můžeme očakávať zvýšenie vo výrobe a zlepšenie balancovanie kanadského zahraničného obchodu. Tu je dôležité sa zmieniť, že nie dôvodu, aby sa zmenila v blízkej budúcnosti výmenná hodnota kanadského dolára z roku 1962. Úfajme, že Bank of Canada v tomto prípade dostane plnú spoluprácu Medzinárodného Peniažného Fondu.
Nie je vylúčené sníženie daní. Dôležitou udalosťou bude zpráva Kráľovskej komisie, ktorá sa vytvorila, aby preštudovala a podala návrhy na zmeny v kanadskom daňovom systéme. Nie menšie významné budú návrhy Kráľovskej komisie, ktorá študuje štruktúru kanadského bankovníctva za účelom, aby sa previedli zmeny v zákone o bankách a peňažných ústavoch. Automatizácia vo výrobe a tiež v administrácii (v úradoch) prinesie nové a zaujímavé problémy. Bude nedostatok kvalifikovaných sil a únie organizovaných pracovných sil musia čeliť novým problémom: ako zaistiť prácu pre svojich členov. Plánovanie za spolupráce vlády, kapitálu a organizovaných pracovných sil bude v blízkej budúcnosti na dennom poriadku.
Kanadský penzijný plán, ktorý je už prejednávaný v parlamente, zavádza veľmi dôležité na vývoj hospodárskeho života. Spôsob, ako fondy tohoto plánu budú investované, či budú dané k dispozícii prírodnému podnikaniu a či sa to bude prevádzať na konkurencijnej báze, či to znamená zvýšenie vládnych výdavkov, investícií a podobne, bude záležať na zodpovedných vládnych činiteľoch. Co znamená, že účasť vlády v aktívnom hospodárskom živote sa podstatne zvýši.

I keď sa nebudú bezpečne predvídať udalosti a zmeny v Kanade a vo svete, kanadské hospodárstvo má najlepšie predpoklady očakávať, že rok 1965 prinesie priaznivé výsledky.

SPOJENÉ NÁRODY V KRÍZI

Devätnásť zasadanie Valného shromáždenia Spojených národov bolo konečne zahájené dňa 1. decembra. Riadne sa malo síst v polovici septembra, ale vzhľadom na prezidentské voľby vo Spojených štátoch bol deň jeho svolania stanovený na 10. novembra. Medzitým však v Anglii veľmi vážne politické zmeny a bola snaha im umožniť preskúmanie a prípadné nové formulovanie ich politiky voči Spojeným národom. Preto prišlo ďalšie odloženie, v nádeji, že medzitým sa nájde vyriešenie financovania Organizácie.
Dlhy Spojených národov čínia vyše stodvadsať miliónov dolárov a Sovietsky dlhujú z toho skoro polovinu. Chráda tohoto dlhu a financovanie Spojených národov súvisi s odpoveďou na zásadnú otázku či je svet ochotný a zralý riešiť svoje problémy a spory mierovými prostriedkami a ak áno, či to chce robiť prostredníctvom Spojených národov.

Podľa Charty Spojených národov, jednou z povinností Valného shromáždenia je vyrubovanie členských príspevkov a štát, ktorý neplčí tieto príspevky dva roky stráca právo vo Valnom shromáždení hlasovať. Z týchto členských príspevkov je financovaná celá činnosť Spojených národov, ale sa zdá, že bola urobená chyba tým, že ich politická mierová činnosť, spojená s vojenským zákrokom hlavne v Palestíne a v Kongu, začala byť vedená oddelene od ostatných nákladov. Sovietsky, ostatní komunisti a i Francia dôvodia, že tieto výdaje sú nezákonné, pretože neboli schválené Bezpečnostnou radou, ktorá je v prvom rade povolana medzinárodné spory riešiť. Riešilo ich však Valné shromáždenie kvalifikovanou väčšinou, pretože Sovietsky vetom znemožnili rozhodovanie Bezpečnostnou radou.

Tak bol nastolený zásadný problém výkladu Charty a prevádzania jej ustanovení a i Medzinárodný súd vyniesol dobrodružné, že predstavujú mišivú menšinu. Časť táto dohoda, medzitým čo sa jedná v záklusí o trvalé riešenie, je veľmi neistá. Každý členský štát by ju snadno mohol rozbiť. Valné shromáždenie vzrastom na 115 členov sa v mnohých veciach stáva nezodpovedným orgánom. Veľkú väčšinu tam dnes majú štáty, ktoré politicky, hospodársky, kultúrne, počtom obyvateľstva a členskými príspevkami, predstavujú mišivú menšinu. Ča-

Prišlo niekoľko dotazů, zda Společnost pro vědy a umění-SVU /Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America/ přijímá za členy pouze vědce a umělce nebo také osoby, jež se prostě zajímají o českou a slovenskou kulturu. Na vysvětlenou uvádíme, že SVU má dvojí členství. Rádnými členy se mohou stát vědci a umělci, lidé s akademickým vzděláním a dále ti, kdož se připravují na uměleckou nebo vědeckou dráhu. Osoby, jež nejsou činné vědecky nebo umělecky, mohou se stát přispívajícími členy.

Každý člen dostává zdarma měsíčník "Zprávy SVU" a podstatnou slevu na čtvrtletník "Proměny" a na knihy, jež SVU vydává.

Členství v SVU není omezeno na osoby českého a slovenského původu. Už nyní máme na dva tucty členů, kteří vstoupili do SVU jen proto, že se zabývají českou a slovenskou tematikou ve svém povolání jako profesori slavistiky, historikové a pod. nebo že se soukromě zajímají o naši kulturu, umění a kulturu vůbec.

Od svého vzniku v roce 1958 SVU neustále roste. Koncem listopadu 1964 máme 770 členů ve všech pěti dílech světa. Předsdou je René Wellek z Yale University. Místopředsedy jsou Josef Korbel z Denver University, Victor Mamatey z Florida State University a dirigent Rafael Kubelík. Ve výboru zasedá dalších 35 profesorů, vědeckých pracovníků, spisovatelů a novinářů.

Dotazy a žádosti o členské přihlášky adresujte laskavě gen. tajemníkovi: Prof. Rudolf Sturm, 107 Regent Street, Saratoga Springs N. Y. 12866, U.S.A.

JAK PŘIBÝVÁ OBYVATELSTVA NA SVĚTĚ

Každým rokem přibývá ve světě přibližně 63 milionů lidí. Podle ročenky OSN, která byla právě uveřejněna, činí roční přírůstek obyvatelstva ve světě 2,1 procent, což je největší přírůstek v dělbývá počet obyvatelstva ve Střední Americe, a to o 2,9 procent. Početně největší přírůstek má východní Asie, která měla v roce 1962 o 74 milionů lidí více než v 1958. V Africe se počet obyvatel zvyšoval od roku 1958 do roku 1962 ročně průměrně o 2 procent. V Severní Americe o 1,7 procent, v Jižní Americe o 2,8 procent, v Asii o 2,3 procent, na tichomořských ostrovech o 2,2 procent, v SSSR o 1,7 procent a v Evropě o 0,9 procent. Jak rychle roste počet obyvatelstva v mnoha zemích, ukazuje srovnání údajů v jejich, ukazuje srovnání údajů v jednom desetiletí: Indie měla v roce 1953 366 milionů obyvatel, kdežto v roce 1963 již 449 milionů. Brazílie měla v roce 1953 56,7 milionů obyvatel, kdežto v roce 1943 již 77 milionů. Největší přírůstek obyvatelstva v Evropě zaznamenaly tři nejmenší státy kontinentu Andorra, San Marino a Albanie.

vedomovat poměrně malý počet států, které však po každé stránce nesí břemeno organizace a nie je vylúčené, že bude snaha nezodpovednú činnosť tak zvaných neurádo zahamovať. Často to pripomína nezodpovednú činnosť niektorých slovenských exulantov, ktorí by chceli svrchovanosť pre Slovensko, ale súčasne sa súhlasu niektorých českých "tíživ politikov" by chceli vládnut aj v Prahe. Je treba si uvedomiť, že štáty ktoré vznikli behom posledných rokov v prekonávajú a budú prekonávať veľké politické i hospodárske ťažkosti, nepokojé i revolty. To sa neobmedzuje iba na Koreu, Vietnam, Cyprus a Kongo. Budú sa musieť učiť vedieť si vládnut, ako hospodáriť a ako chrániť ľudské práva. Nestačí len hovoriť, že útlak a bída sú prijateľnejšie od vlastných ľudí ako od kolonizátorov.

Ovšem i Západ musí hledat nový způsob a nové cesty boja proti komunistické totalite a výboju, kterého by nové štáty nevyužívali a nezneužívali k zakrývaniu vlastných nedostatkov a neschopnosti. Jan Papánek

PROTIPODNIKATELSKÁ NÁLADA?

Donedávna ve Spojených státech nikoho ani nenapadlo, že by vari nebolo dost kvalifikovaných záujemcov o kariéru v obchode a podnikání. Vofáko Amerika sa však zvykla vidieť ako krajina podnikania — a Američania logicky, ako nositelia tohoto vysoko vyvinutého priemyslového systému. Či je to tak, alebo nie, — alebo lepšie, či to naozaj tak v minulosti bolo, jedno je isté, že v tomto smere sa už všeličo pomenilo. Absolventi amerických stredných a vysokých škôl začínajú krčiť nosom nad povoláním v obchode, bankách, podnikoch a začínajú dávať prednosť menej výnosným zamestnaním — učiteľstvu, vedeckému výskumu, verejnej službe.

Musi na tom niečo byť, pretože pred pár dňami sa do tohoto problému zahryzo nik iný ako vážený "The Wall Street Journal," teda časopis, venovaný peňažníctvu, obchodu a priemyslu. Časopis volá na poplach. I keď vraj "protipodnikateľská" nálada ešte neprevládala na všetkých amerických školách, situácia je vraj predsa len vážna do tej miery, že sa obchodné kruhy nad vecou musia zamyslieť. A najhoršie, nejnápadnejší nezáujem sa zaznamenáva na vychýrených súkromných školách, ktoré sú známe tým, že v minulosti podnikateľskému sektoru pre vedúce funkcie dodávali absolventov vo väčšom počte, aký by normálne bol mal na ne prepádnutí.

Wall Street Journal uvádza viac príkladov. Povedzme v Amerike: tu celých 48% absolventov zvyklo odchádzať do obchodu, dnes toto percento je sotva polovičné. Z harvardských graduantov sa minulej jesene do obchodu a priemyslu zapojilo iba 14% — proti 39-tim percentám

pred piatimi rokmi. Jeden z tohoročných absolventov Stanfordskej univerzity prehlásil redaktorovi časopisu doslova: "Naozaj neviem skoro ani o jednom z mojích kolegov, čo by bol uvažoval o kariére v obchodnom podnikaní... Podnikateľské kruhy sa utešujú jedným, že totiž počet abiturientov amerických škôl stúpa — za posledných 5 rokov o 27 a pol percenta, — a že z tohoto prírastku sa dačo újde na obchodné podnikania. — Lenže Wall Street Journal poukazuje na to, že popyt obchodu po absolventoch vyšších škôl je čo razväčší, — väčší ako prírastok absolventov..."

Pozorovatelia sa zhodujú v názore, že terajšia študujúca mládež sa čo raz viac začína interesovať o také povolania, ktoré súvisia so službou verejnosti. Takýto vývoj sa začal v roku 1961, keď na prezidentský stolec nastúpil John Kennedy. Najokatejšie sa to prejavilo v masovom nástupe mladých, študovaných Američanov do Kennedyho Mierových sborov. Americké školy boli pod dojmom tohoto náboru. A sú i dnes. Na Harvardskej univerzite z triedy, čo tohoto roku absolvovala, 34 mladých mužov vstúpilo do Mierových sborov, — iba o deviatich menej, ako išlo dovedna do obchodného podnikania. A aj tu nádej zodpovedných priemyslových a obchodných predstaviteľov, že po skončení úväzku v Mierových sboroch, väčšina študovanej mládeže nastúpi nakoniec do bánk, obchodných a priemyslových podnikov, nemá veľmi pevný základ: vedúci Mierových sborov poukazujú na štatistiky, z ktorých vyplýva, že väčšina dobrovoľníkov napokon po návrate do Ameriky ide učiť, alebo nastupuje do štátnych a verejných úradov a inštitúcií...

DAR NAŠICH ŽEN

Vánoce-vánoční nálada-sváteční atmosféra. Co pro vás znamená tato slova? Pro naši skupinu žen mají dvojí mínění. Naše sestry dávají dvakrát, připravují vánoční radost dvakrát a jsou štědré dvakrát.

Začínaly jsme před čtyřmi lety s tak malinkou skupinou, že se mnozí lidé divili naší odvaze v podnikání prvního bazáru. Od té doby jsme se rozrostly a prošly školou zkušeností. Při každém b a z á r u jsme něco pozmenily a čekaly jsme, pozorovaly, abychom se znovu poučily a abychom mohly znovu plánovat něco lepšího na příští rok.

Vždy radostně vyslechneme veškerou kritiku a ihned přemyslíme o tom, jak se dle ní zařídit. Krátce, snažíme se, aby náš bazár byl opravdu úspěšným obchodním podnikáním. A náš účel, náš zisk, pomáhá rozsvítit svíčky na vánočním stromě někde v Německu, kde sedí osamělé stařečky a vzpomínají. Vzpomínají na bývalý život doma v Československu. Vzpomínají na všechny od nich. Vzpomínají na to, co m o h l o b ý t a c o n e a i.

Oni jsou první, kteří dostávají finanční dar z našeho bazárového zisku, společně s dopisem a vánočním přáním od nás všech. Oni jsou první, ale ne poslední, v nastávajícím roce každý dolar je určen k tomu, aby co nejvíce pomohl kde to je zapotřebí.

Naše sestry slávi tudíž dvoje vánoce. Nezištně a neúnavně pracují již v létě, šijí, zavařují, pleťou a v listopadu jejich snahy vyvrcholí a každá na úkor svého osobního času pomáhá k úspěchu našeho bazáru. Po dlouhém, rušném a vysilujícím dnu prodávání si zajistí zaslouží každá oddech. N a s t á v á h n e d n a t o o s o b n í v á n o c n í s h o n, z n o u v e b ě h á, š i j e a p e c e, b a l í a p í š e.

Když ale se Štědrý večer chýlí ke konci, vůně vosku, jehličí a štrůdlu se šíří domem, tehdy si naše ženy teprve mohou oddechnout, ušednout a s pocitem velkého zadostiučinění se oddat sváteční atmosféře. Svými rukama připravily krásné vánoce svým nejbližším a svými rukama pomohly těm chudým a osamělým. Vskutku velký dar!

Za Dámský odbor ČSNS.

Erica Vieznerová

KANADA DO ORGANIZACE AMERICKÝCH SÁTŮ?

Ministr zahraničí Paul Martin oznámil minulý měsíc, že Kanada přispěje finančně k budování Jižní Ameriky prostřednictvím Inter-Ameriky Development Bank. Mnozí doufají (a my mezi nimi), že toto je prvním krokem k vstupu Kanady do Organizace amerických států. Jižní Amerika představuje 11 procent obyvatelstva svobodného světa a její hospodářský rozvoj je politickou nutností pro budoucnost tohoto kontinentu.

KRISE POLITICKÉ MORÁLKY

Před třema nedělemi Pearsonova liberální strana mohla pohlížet do budoucnosti nejružovějšíma brýlemi: hospodářská situace země znamenitá, obyvatelstvo unaveno nekonečnou debátou o vládce, konzervativní strana rozdělená na křídla.

A náhle se karty obrátily a Pearsonovu vládu stihala jedna pohroma za druhou, zvlášť díky přičinění konzervativního poslance Erika Nielsena, který přišel s obviněním korupce na hodně vysokých místech, vrhajícím ne právě nejpriznivější světlo na dva kabinovní ministry, z nichž jeden, ministr spravedlivosti Guy Favreau, zřejmě opomenul uvědomit ministerského předsedu o neoprávněných zásazích do soudního procesu a druhý, ministr přistěhovalectví Rene Tremblay připustil vědomost o pověstech o pokusu podplatit státního nadvládního.

Pak následovalo zatčení vysokého důstojníka, nařčeného z nekvalitních "handlů" s firmou s vládními zadávkami a konečně útoky na Rene Tremblayho a ministra vnitra M. Lamontagnea, že přijali nábytek od firmy obviněné z podvodného úpadku na ne zcela obchodní bási.

Obvinění nejsou ještě důkazem, alespoň ne v této zemi. Pearsonova vláda jmenovala nejvyššího soudce quebeckého soudu a dřívějšího konzervativního politika, aby přsoetřil obvinění a podal hlášení parlamentu. Ačkoliv by bylo nevhodné činit závěry před skončením šetření, zdá se již nyní být jisto, že kariéra ministru, kteří jsou středem konzervativních útoků, je značně poškozená a že Pearsonova vláda prochází těžkou krizí. Tim těší, že postižení ministři jsou všichni z Guebeku.

OBČANSKÁ VÁLKA NA VESNICI: ZÁSLUHA KOMUNISTŮ

Dokončení se strany 1.

rických knihách, kdyby v mírnějších formách netrvala do dneška. Zemědělská otázka nepřestává být, jako byla za Lenina, otázkou politickou, otázkou, komu patří prvenství a diktatura v zemi. Kdykoli je pojat nějaký hospodářský plán pro zemědělství, vždy současně s tím je vymyšlen plán politický. Kdykoli hospodářské a politické plánování se setkají a ocitnou se v konfliktu, čistě hospodářský plán prohrává. Bylo by ovšem dobře, to se uznává, kdyby zemědělství rádně vyživovalo zemi. Ale může mu to být dovoleno jen za určitých politických podmínek.

Tomu, kdo pamatuje, že v komunismu existuje dvojí plánování, politické a hospodářské, leč které záhady se vyjasňují, a nezdrý komunistickeho plánování jsou pochopitelnější. Z á k l a d n í pravda je, že hospodářskému plánování nikdy nebylo dovoleno do důsledků sledovat hospodářský cíl. Vždy bylo drženo v mezích plánování politickým. Pravda je, že sice hospodářští odborníci plánují, ale zejména diktatura plánuje. Kdykoli hospodářský zájem překáží zájmu totalitní diktatury, hospodářský zájem je obětován.

Hospodářští odborníci dobře vědí, co by pomohlo komunistickemu zemědělství: kdyby se stalo více intesivním a zbavilo se toho plýtvání a té nedbalosti, jež extensivní hospodářství s sebou přináší. Vláda je vyslechla, uznala jejich argumenty a s obvyklou rázností ihned vydala heslo: naše zemědělství se musí stát tak intesivním, jako je zemědělství dánské. Je dostatečně známo, že malý zemědělec je příčinou a duší intesivního dánského zemědělství. Komunisticke diktatura chtěla intesivní hospodářství, ale nenáviděla toho, kdo je jeho základem, malého výrobce, chtěla mít jedno bez druhého. Vyhlásila tedy sychově abstraktní plán: odstraňme malého zemědělského výrobce s jeho dovedností, znalostí a osobním zájmem; odstraňme malá hospodářství, jaká jsou v Dánsku, ale nějak podržme jejich přednosti; dejme všechnu půdu dohromady a svěřme vrchní velení nad ní ne sedlákům, nýbrž byrokratickým stranám; vezměme sedlákovy jeho krávu, učiníme ji společným majetkem, ale přikážme mu, aby ji stejně miloval a stejně o ni pečoval, jako kdyby byla jeho; učiníme strukturu našeho zemědělství co nejméně podobnou struktuře zemědělství dánského; pak budeme mít intesivní dánské zemědělství.

Už před padesáti lety byli revisionisté. Tehdy téměř hlavní předmět sporu mezi nimi a ortodoxními marxisty byla právě otázka zemědělské výroby. Proti plánu velkých státních statků revisionisté namítali, že v některých oborech, zejména v živočišné výrobě, malý zemědělec vyrábí lépe a více než státní majetek. Komunisticke Rusko je v pátem desíletí své existence, ale ještě se

mu nepodařilo vyvrátit toto staré revisionistické tvrzení. Naopak, už několikrát se stalo, že v době krise to, co zbývá z malého sedláka v sovětech, zachránilo výživu měst. Roku 1959 osmdesát procent vajec, polovina mléka a masa byla v Rusku vyrobená na záhumenciích, které byly ponechány sedlákům a dělníkům. Avšak zdá se, že jakési božstvo je tím uraženo. Nehledíc na zkušenosti, dogma se znovu a znovu objevuje ve své čistotě. Znovu a znovu theorizuje, že je třeba aby tyto plodné záhumenky, tyto nepřijemné se osvědčující půlhektery v sokromném vlastnictví zmizely.

Zde může být dosti jasno, že toho není hospodářsky třeba. Zde politické plánování má převahu. Totální diktatura nesnáší, aby buď přežila nebo znovu vznikla jakákoliv vrstva se zárodky nezávislosti na vládě. Zbavila se kulaků, potom malých sedláků, a nepřestává plánovat, jak by se zbavila i těch nejmenších a nejneopatrnějších. To je hlavní otázka komunistickeho plánování: do jaké míry je mařeno politickým plánováním diktatury. Budeme se častěji zabývat.

GIVENS STAROSTOU TORONTA

Philip Givens byl minulý týden zvolen starostou Toronta na další dva roky. Jeho vítězství bylo očekáváno. Jeho soupeřem byl dřívější torontský starosta a provinční poslanec Allan Lamport, který se v porážce ukázal daleko přitažlivějším člověkem než během volební kampaně.

Z krajských kandidátů zaznamenal značný úspěch George Ben, který potřeboval jenom málo přes tisíc hlasů, aby získal čtvrté místo v důležitém čtyřčlenném kontrolním sboru. Méně úspěšný byl krajan Vlčko, který se ucházel o politický úřad poprvé.

ILEGÁLNÍ OŠETŘOVATELKA

Zdravotnické noviny zaznamenávají 15. října případ zdravotní sestry z nemocnice ve Skalici, která byla na hodinu propuštěna "jen proto, že orgán bezpečnosti upozornil ředitele, že je asi členkou ilegální náboženské organizace. Nikdo si nedal práci, aby požádal o důkazy.

Všichni se spokojili s tvrzením, že jde o nebezpečnou reakcionářku a že z politických, bezpečnostních a kdovíjakých důvodů nemůže setrvat na svém pracovišti. Samozřejmě, že pak nenašla žádné zaměstnání ani jako manuální pracovnice. Když se věc prověřovala, zbylo ze všeho jen to, že je nábožensky založená, že však svou práci vykonávala adobře a že nikdy podobné styky, ze kterých byla obviněna, neměla..."

PŘÍČINY NOVÝCH ÚTOKŮ NA MLÁDEŽ

Český a slovenský tisk zahájil novou sérii útoků na zločinnost mládeže. Mladá fronta si vzala na mušku alkoholismus pod titulkem "Kálně prameny" a Rudé právo 29. října líčí drastické případy mladých provinilců pod titulkem Plody lhostejné výchovy.

Případy, uváděné v tisku, jsou jistě pravdivé a problém je vážný. Ovšem zároveň se nemůžeme ubránit pocitu, že režim vždycky zaútočí na zločinnost "Děti vítězného února", které už vyrostly jen v komunismu, kdykoli dojde k nějakým politickým demonstracím mládeže.

Článek Rudého práva je typický. Nejdřív se snaží lidi zastrašit individuálními případy násilností, avšak v závěru ukáže, čeho se nejvíce obává: "V poslední době se na různých místech Prahy vyskytly i případy výtržností způsobených většími partami mladých lidí, kteří ohrožovali plynulost dopravy nebo znemožňovali hladký průběh některých kulturních představení. Zatímco při napadení jednotlivých občanů přivolávají zpravidla náhodní chodci příslušníky VB a neváhají mladé sympatizovaly. — FEC

výtržníky usvědčit, nesetkávají se v těchto případech bezpečnostní orgány už s takovou pomocí občanů." A Rudé právo straší: "Snadno by se mohlo stát, že právě někdo z těch, kdo dnes rádně zvědavě očumoval, komentoval různými poznámkami a snad jim i skrytě nebo nahlas fandil při zákroku příslušníků VB, bude zitra jejich obětí."

Je jasné, že Rudé právo polekaly demonstrace na Václavském náměstí z 11. října. Ovšem jeho průhledný pokus vydávat tuto demonstraci, která nakonec měla jasné politické nádechy, za zločin, se sotva setká s ohlasem u veřejnosti, jež s demonstrací jasně sympatizovala. — FEC

THE LORD SIMCOE HOTEL

University Ave, u King St., Toronto

ve středu města, vyniká pozornou službou PRIVÁTNÍ JÍDELNY pro UZAVŘENÉ SKUPINY JEDNOTLIVCŮ SVATBY, RECEPCE, TANCE A SPOLEČENSKÉ PODNIKY. při nichž se podávají krajanská jídla od "Perka" ... ideální místo pro schůzky klubů a bratrských organizací volejte 362-1848, local 24 a vyžádejte si "Perka".

LORD SIMCOE HOTEL

KRAJANSKÉ POZDRAVY

IKAROS

Joža Procházka

Spadl s nebes, jako ztroskotavší Phaethon řídící proti vůli svého božského otce jeho ohnivý nebeský vůz. Vojenská stíhačka, s níž manévroval v prostoru Solnice na českomoravské vysočině jednoho srpnového rána roku 1933, lapala chvíli po dechu jako ležící ryba, několikrát se zalakla, jakoby polykala přílišné sousto, litostivě vzlykla a pak se sřítla se svištěním rachotem do měkké orance. Její křídla se rozlétla po poli v tisíci třískách jako jiskřerky explodující prskavky. Těžký motor se zaryl do prsti jako nevybuchnuší granát.

Na okolních polích pracující lidé, z nichž někteří pozorovali astmatické létadlo s lhostejnou zvědavostí netuše, že jsou svědky jeho smrtelného zápasu, se sbíhali k vřaku. Vytáhli ho z trosky s obličejem zřetelným a potřísněným krví, nejvíce známek života. Četníci hlásili katastrofu úředním postupem. Přivezli místního lékaře.

Létadlo, které s ním tolikrát hovořilo důvěrným šepláním motorem na jejich osamělých potulkách vzdušnými výškami chránil ho svou náručí před smrtícím obuškem stlačeného vzduchu ohrožovaného ve své celistvosti nestoudným vynálezem lidské techniky, ho opustilo v okamžiku, kdy ocelové srdce jeho motoru bylo ochromeno panickým strachem před nicotou, která začíná smrtí. Nechráněn více bratrským objetím strojového druhu, dopadl se zlamanými nohama, pohmožděným tělem.

"Je mrtev." Konstatoval lékař.

Vyňal identifikační papíry z jeho náprsní kapsy a nařídil, aby ho odvezli do místnice solnického hřbitvu.

Zpravili jeho matku. Požádala svého bratra, aby ji doprovodil na její bolestné pouti. Byl lékař a byl zvyklý hledět tváří v tvář smrti. Jeho klid naléval balsám do její rozbolavené duše.

Visky českomoravské vysočiny přechaly od okna jejich vlaku nechtějící mít nic společného s jejich žalem. Lidé pracující na polích jim mávaly veselé myslíce, že jedou do Orlických hor na zotavenou.

Srdce jeho matky krvácelo v křeči. Bylo bolestným středem země napajícím k prasknutí její nervy skřípce gravitace. Ale u jejího skřípce nebylo kata, který by milosrdně skončil její muka na příslib příznání. Byl jen čas, pomalu, netečně se vlekonci čas, jakoby se hrabající v otevřené ráně její bolesti, oživující ji znovu tam, kde milosrdné otupení se smílovalo nad trpící.

Byl jejím jediným synem. Osud přiléval štědrě žluč hořkosti do kalicha, který k jejím rtům podával život, o němž básníci říkají, že je okouzlujícím opojením. Tři měsíce po její svatbě vypukla první světová válka. Rekl muž, že v jejím životě se právě zachvělo něco jako zčeření klidné vodní hladinky, přivlnula se k němu v posledním odaném oběti a pak jej přenechala své mocnější sokyni, nenasytné dceve, válce, s odevzdaností těch, jejichž údělem je přijímat trpné život tak, jak jej zformují moci tohoto světa. Poslali ho na ruskou frontu. Platili ji zebráckou podporu. Pak ji sdělili, že padl a podporu ji vzali.

Zčeření klidné hladinky v jejím životě bylo prvním poselstvím od jejího syna, k němuž nyní spěchala.

Provádala se znovu, našla balzám v novém štěstí, ale hledíc na svého syna v kolébee, často se ptávala: proč jen, proč? Byl přece tak mladý. Jako když utne stromek, který ještě nenesl ovoce. Kdo byl v takové nouzi, aby ji on musil vykoupit svým mladým životem? V jejím srdci se střídaly dva city. Láska k jejímu druhému muži a tesklivá vzpomínka na otce jejího dítěte.

Přišel mir, byl nejen dobrý jako otec, který se vrátil po nekončící době ke strádající rodině, ale i štědrý, jako osud velkých,

šťastnějších národů slunících se v teple svobody: přinesl opět svou bodu jejímu národu, svobodu odevzdanou po tři staletí.

Jednoho večera — byl soumrak, příliš brzo pro světlo rozžaté lampy, příliš pozdě na čtení novin zaklepal na dveře jejich chalupy muž v uniformě ruských legií. Vařila večeři, měla oči uslezené parou usykávající z polévkového hrnce a hned ho nepoznala. Pak vzkřikla a chtěla se vrhnout v jeho náručí. Podívala se na svého muže sedícího u stolu a nach rozpaků polil její tvář. Ve zlomku vteřiny si uvědomila, že rána, kterou ji osud zasadil a která se zacelila novým štěstím, se pojednou znovu otevřela. Uvědomila si, že z ní budou kanout krvavé slzy po celý zbytek jejího života. Ruský legionář, stojící v přímí jízby s jednou obličejovou olizovanou světelnými trykadly ohně velkého selského krba a s druhou půli stajenou anonimitou šera jako obličej neznámého vojína, byl její první muž, oplakaný otec jejího syna. Přeběhl na ruskou stranu, aby tam v české legii bojoval za vysvobození svého národa z rakouského jha. Ale dříve, než tak učinil, vyměnil své papíry s mrtvým vojínem. Bude lépe, když si budou myslet, že jsem mrtev, řekl si, nebudou se mstít na mě ženě.

Ted tu stál, máje dva obličej, jako měl dva životy.

Čtyřletý synek se držel její sukne. Dětský vyjevený hleděl na cizince.

Přichozí se obrátil k ní, polovina tváře patřící neznámému vojínu byla nyní také osvětlena svitem kamen. Byl nyní celý živý, korunni svědek proti úskočnosti jejího osudu.

"Vím vše." Byl první, kdo se odvážil říznout skalpem hlasu do mučivého ticha. "Řekli mi na cestě."

Jeho zrak se svezl s ní na chlapce držícího se jejích sukni.

"To je můj syn?"

"Ano," rekla hlasem staženým trýzní a strachem.

Hnul se ode dveří, kráčet k chlapci, sedl u něho do dřepu, dvě ruce se vztáhly jako v modlitbě o návrat ztraceného ráje. Chlapec ustupoval v bázi za matčiny sukne. Legionář se pokouší chytit ho svými rukama, chlapec utíká k muži za stolem, skrývá se za něj.

Přespál tu noc v místním hostinci.

Přespál tam několik nocí.

Někdo mu s ní smluvil schůzku. Sešli se potají na hřbitvu, aby si řekli, jak žít život, který byl pro něho návratem ze stínů záhrobního do určitosti existence a pro ni vstupem do zmatku zpackaného života. Chtěl se rozloučit se svým synkem.

V jedné věci byl k ní život laskavý. Její druhý muž byl dobrým otcem jejímu chlapci.

Myslíla nyní a teplotou vroucnosti na jeho dětství a jmošství. Byl dojmavý svou přichýlností k zvířatům. Měl obočenou králičí samici, která za ním hopkala jako pes. Kus železného nářadí spadl na kachnu a zlomil ji nohu. Srovnal kost a dal packu do desek. Kost srostla a kachna se pajdala kolibavě za hopkajícím králikem, věrní druzi synových pochůzek usedlosti.

Opíraje se o rámě svého bratra, překračovala nyní s bušícím srdcem kamenný práh solnických hřbitovních vrat. Citila tlak a teplo krve pulsující v ní jako přiboj hrozící prorvat hráze břehu. Předeběhla bratra a vstoupila do márnice. Její syn ležel na nosítkách bez pohnutí, uschlá krev byla na jeho obličej. Klesla k jeho hlavě a plakala usedavě.

Její bratr stál nad ní s mlčelivou účastí. Když její pláč ustal, sklonil se k hlavě svého synovce a přiložil zrcátko k jeho nozdram. Zrcátko ukázalo zrcadlo jejího obličeje, pak ji otlal a znovu přiložil k nosu obličej bez známek života.

"Dýchá!" vzkřikl vzrušeně. "Aničko, dýchá! Pohled, na zrcátku je mlha páry jeho dechu!"

Dávala se na něho chvíli nechápavě. "Dýchá, žije!" opakoval lékař.

Překonala namáhavě topornost otupených smyslů a oči, v nichž slzy žalu vychly předtím jako pramen v poušti, se zalily vládou radosti.

"Velký Bože, drahý Bože, nebeský Otče, žije, žije..."

Vrátil se do stavu živých a vzal ho zpět na výplatní listinu jeho pluku. Převzeli ho do vojenské nemocnice.

Potůček jeho života byl delikátní, jako klíček deroucí se z cibule holandského tulipánu, jen jakoby se prosakoval písmem lačným politit zbytek jeho životní mízy. Jeho tep byl nyní znatelný, dech vlahý. Strážka jeho života silila povolna, jak probíhal úsilovný zápas sil pro a proti jeho bytí. Můra mu seděla na prsou, marně se snažil dosíci něčeho, čeho nebylo lze dosáhnouti. Opět a opět, živelně vlny ne bolesti, spíše tupého zoufalství, bez konce, bez úlevy. Vidi obličej neznámého muže v uniformě ruských legií, světlo dopadá na jeho tvář z neznáma, muž roste, šklebí se, blíží se k němu, vztahuje k němu svou ruku, ruku, velkou hroziící ruku! Snaží se uniknout, ale nemůže, opět ona pulsující muka bezmocnosti, jakoby měl zdolat jeden svah za druhým bez konce. A pak tejná cizí tvář se k němu naklání, opět se schovává za matku, utíká, upadne přes hrob porostlý travou, moře hrobů, moře křížů... A pak skáče po jedné noze, druhou má v deskách, kachna skáče s ním, má také svou nohu v desce, dívá se po něm výsměšně...

Jeho zápas o vědomí trval tři dny.

Pak jakoby se rozplynul stín, který ho dělil od jeho těla, ono něco, co vymazávalo jeho fyzickou existenci. Počal opět cítit s v é ruce, své bolavé údy. Otevřel oči, ale viděl jen žlutou mlhu. Zmocnil se ho nesmírný strach, snažil se zdvihnout. Něco tlačilo měkce jeho tělo zpět.

"Vítám tě, chlapče, do nového života. Je to tvůj druhý. O ten první jsi přišel s tou zrádnou bestii. Nechtělo se jí žít a chtěla tě vzít sebou, pohřbit ve svém vřaku. Jak ses ji vymkl. Bůh ví, já nikoli. Nyní ale buď klidný. Neznepokoj se, že nevidíš, to přejde. Zubatá se tě vzdává jen po kouscích, ale prohrála svůj boj definitivně, nemá u tebe více co hledat. Za dva měsíce přejde i mlha v očích a tvůj návrat na zemi bude dokončen."

Byl to měkký hlas lékaře, který vzal jeho zápěstí do svých teplých rukou nahmatávaje jeho tep.

Na tabulce před jeho lůžkem stálo:

Četař aspirant Zdeněk Sokol

4. letecký pluk

Zdeněk nabyl opět svého zrak. Vyhrál život, ale holý život bez nohou je jako krásná žena, která patří někomu jinému. Slo o to vrátit do jeho života tolik krásy, kolik v něm může být se dvěma zdravými nohama. Byl to podnik, který si vyžádal čtrnáct měsíců a po dlouhou dobu zůstal jeho úspěch na vážkách. Zdeněk se stal dlužníkem nečích dovedných rukou a něčí neohrožené paličatosti pokoušející se o nemožné. Opustil nemocnici nejen schopný života, ale dokonce i schopný další vojenské služby.

VÝNOSNÉ ULOŽENÍ
PENĚŽNÍCH ÚSPOR
DOMY obytné a obchodní
TOVÁRNÍ OBJEKTY pronajaté

S. REDINA

Real Estate

723 DOVERCOURT RD., TORONTO 4.
LE 6-7898

SPRÁVCE BUDOVY

s naturálním bytem (3 místnosti)
platem a provisi hledá
organizace.

TELEFON LE 5-7350

— 6-7 večer —

Dr. Jaromír Měšťan

AFÉRA S MŇAČEM

Destalinské "tání" přišlo u nás po zději než v jiných satelitních státech. Charakterizují ho dvě skutečnosti: snesení Stalinova pomníku, který stál život vynikajícího českého sochaře Švece a jeho ženy Vlasty a vydání Mňáčkových

"Opožděných reportáží", které začaly vycházet v Kulturním životě a vyšly pak knižně se souhlasem ÚV KSČ (mnozí říkají, že dokonce pod jeho patronací) 1963 ve Vydavatelství politické literatury v Bratislavě a v Čs. spisovatelů v českém překladu 1964 v Praze.

K českému vydání psalo Rudé Právo dne 16. března t.r.: "V podání spáchaných krivd, bezpráví a násilí Mňáčkovy leckde chyběly hlubší myslitelský přístup, a to zejména v tom, že si autor nedal za úkol hledat kořeny a počáteční bod omylu. Zahnuť nás fakty, úděsnými příběhy a událostmi, ale neukázal nám dostatečně počátek slepé koleje... Jsou místa kde citíme, že pravdu poněkud zastírel faktky a faktiky." Tolik z kritiky Zdeňka Eist v Praze.

"Opožděné reportáže" jsou v exilu asi nejznámější knihou těch které vyšly doma od komunistického puče. Veškerý exilový tisk o ni psal a některé americké listy v českém jazyce přetiskovaly z ní asi pro nedostatek jiného materiálu - celé kapitoly. Je nutno odpočítat na otázku, zda Mňáčková kniha si zasloužila tento zájem když exilová literatura živoří hodně stranou mimo zájem exilového tisku. Vracím se ještě k citovanému článku z Rudého Práva "Lidé, kteří... prokázali věrnost idejím socialismu se dostali vlivem známých okolností do mezích situací, kdy se znovu rozhodlo o jejich lidském smýšlení a socialistickém postoji. Jde o čistý stůl, o čisté svědomí, o morálku socialistického člověka..."

Jistě není pochyb, že Mňáčková kniha měla velký, předem určený úkol: dokumentovat destalinizaci, kterou režim neprováděl z vlastní vůle, ale z nařízení a naléhání Chruščova, ale jistě Moskvy a Mňáčková kniha k tomuto nebezpečnému a stranicky krkolomnému aktu nebyla ničím méně než ventilem, který měl sloužit straně v této operaci. (RP: "M. silně podtrhl kritický přístup k nedávné skutečnosti a k dočasnému koncepcím, které v minulosti ovládaly některé oblasti...") Nemohu se zbavit dojmu, že exilová vykladač Mňáčka a exilový tisk otiskují celé strany z "reportáží" - naletěli pražskému agitpropu.

Jistě je záslužné, že kniha vyšla doma, že lidé pokud se na ně dostalo, mohli číst a že v ní stálo černé na bílém, o čem se jenom šeptalo: krvi zbrocená strana, zavislí soudci, udavačství, msta, dialektická pravda, vraždící dogmatismus, svinstvo, hnůj. Rekla tato kniha některému z nás něco nového? Jistě ne, rekla vše to vime z vlastních zkušeností, osobního poznání, viděli jsme na vlastní oči a zažili na vlastní kůži věřím rád, že Mňáčko trpěl výčitkami svědomí ("tíživé téma...") které vytrvale hledalo mne...") když tomuto režimu sloužil a zločinům, které popisuje i když jen jako referent - napomáhal. Pro nás Mňáčko žádné zločiny neodhalil, jsou nám známe, vime o nich, jeho kniha má režimu dokumentovat "destalinizaci" v ČSSR. Snad zbývá zhodnotit, jakou cenu pro exil má tento dokument stranického alibismu...

Zájem o knihu byl dále v exilu opodstatněný, kdyby šlo o dílo velké umělecké hodnoty, ale po této stránce je Mňáčková kniha a laciný škvár spichnutý i "horkou jehlou", půl "Morzakor" a půl "Večery pod lampou"... Když strana neměla na tomto alibí zájem, nemohly reportáže ve státě, který stále dosud trpí nedostatkem papíru - vyjít již celkem skoro v 270.000 výtiscích. Někteří bystřejší exiloví kritici si právem povšimli, že Mňáčko mluví jen o krivdách, zvrstvech a svinstvech, které rodná strana spáchala na pravověr-

ných stoupencích. Nad tím, co strana spáchala na nevinných demokratech a nekomunistech nemluvě o dpřích režimu si ani Mňáčko ani jeho oslavovatelé v exilu nevzpomennuli: přesahuje to sílu představitosti...

Je pozoruhodné, že alibistické úsilí strany mělo být také dokumentováno na západě. Brzy po vyjítí slovenského vydání objevili se v Kolíně n. Rýnem ve významném něm. katolickém nakladoslovenský zaměstnanec čs. redakce vysíláče Voice of Germany a nabídl k vydání něm. překladu Mňáčkovy knihy s názvem "Der rote Foltergarten" s podtitulem "Zakázané reportáže". Německý nakladatel, neznal slovenského jazyka a patrně vzpomínající na případ Pasternaka a Narizy, knihu přijal, vytiskl a vydal... Náklad se nikdy nedostal do rukou čtenářů, protože zatím Mňáčko dal knihu soudním zákazem pro zrušení nejprimitivnějšího autorského práva, něm. soudem zabavit s dalším poukazem, že název i podtitul je hrubý podvod. Významný něm. nakladatel se dostal před světovou veřejností do velmi špatného světla, nemluvě o velké finanční ztrátě. Jeho komentář: "Byl jsem uveden v omyl slovenským exulantem..." Prospěl tento slovenský zaměstnanec něm. vysíláče v Kolíně věci západu, svobody a exilu, je-li za jeho čin ličen západ jako mezinárodní smlouvy porušující pravdu a falšující čachrář?! Veškerý západoněmecký tisk tohoto "překladače" odsoudil. (Frankfurter Allgemeine: Kniha z ČSSR mohou na rozdíl od Ruska vycházet jenom se svolením autora a nakladatele, senační název je falešný, jméno překladače není uvedeno a konečně tvrzení, že "kniha může vyjít na západě je děkovati řadě šťastných okolností...")

Šťastné okolnosti to byly hlavně pro pražský režim a pro Mňáčka. Autor žaluje, žádá nesmyslně vysokou náhradu, rošíření knihy zakázal, vysouzené peníze slibil obětem nacistů a konečně díky jim vstoupil také do mezinárodní literatury: zakázal vydání knihy kdekoli na západě i na východě (dostali soudruzi v Praze strach z vlastní odvahy?) a uveřejnil otevřený dopis Rolfu Holhutovi, autora drama "Der Stellvertreter", který kritizuje postup katolické církve za nacismu v židovské otázce. Neboť Holhuth z obavy, aby jeho drama nebylo zneužito kom. propagandou, zakázal s výjimkou Svazu jeho pozorování na kom. senách. T a k e Holhuth odpověděl otevřeným dopisem, který na pěti stranách "Zeitu" kritizuje "kořistnictví kolinského nakladatele, podvedeného překladačem, který je původním povoláním footballista. Není bez zajímavosti si připomenout, že tento překladač a zaměstnanec čs. redakce Voice of Germany v Kolíně byl nedávno exilovým slovenským listem obviněn veřejně ze styků s čs. zpravodajskou službou.

Zbývá dodat ještě několik stručných poznámek: západní čtenáři nebudou Mňáčkovy reportáže číst pro hrubé porušení a záměrnou falsifikaci slovenského překladače... Mňáčková kniha je pozoruhodná pro domácí potřebu domova. Doufáme, že se najde brzy druhý Mňáčko, který se podívá na ty ještě horší a těžší oběti režimu z řad nekomunistů.

dokončení na straně č. 4.

L. LUNSKÝ, OPTIK

Brohlidky očí -

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

AFÉRA S MŇÁČKEM. I

Dokončení ze strany č. 3

V prvním listopadovém týdnu uspořádalo Radio Bremen "týden čes. rozhlasu". Pozvali k němu také Mňáčka a uspořádalo s ním tiskovou konferenci. Na ní se Mňáčko označil za Slováka, jehož rodina pochází z Čech. Přiznal se, že byl hluboce věřící stalinista, že je přesvědčeným a aktivním komunistou a jako komunistička chce věnovat všechny své síly komunistické straně. A aby toto inferno bylo úplné: v první řadě na této tiskové konferenci, vysílané také německou televizí, seděla vdova po vrchním prokurátorovi pražského Sondergerichtu na Pankráci za války, Dr. Blasovickovi, který byl pi valce v Praze popraven za smrt velké řady českých vlastenců. Tato vdova po nacistickém prokurátorovi v Praze seděla na tiskové konferenci s komunistou Mňáčkem jako zástupce čs. redakce německého vládního vysíláče "Deutsche Welle" v Kolíně nad Rýnem.

NOVÝ PŘÍSTROJ NA
MĚŘENÍ TEPLOTY

V budoucnosti nebudou pravděpodobně dávat lékaři teploměr pod paži, nýbrž do ucha. Lékaři a technici z lékařského výzkumného střediska amerického námořnictva vyvíjejí teploměr, který má značně usnadnit měření teploty nemocných.

Malý "badmintonový míček" zasunutý do ucha má na konci slabý a snadno ohebný drátek, který těsně přilne k bubínku. Odtud — z vnitřku pacientova těla, což je pro lékaře důležité — bude přenášet teploty do malého elektronického přístroje, který s přesností padesátiny stupně ukáže teplotu pacientova těla. V případě vážných operací lze přístroj spojit se zapisovacím zařízením, které bude zaznamenávat změny teploty, i s případným signálním přístrojem, který lékaře upozorní na každý větší růst teploty.

ÚTĚK PŘED
TRYSKOVÝMI LETADLY

Polovina bytů v okolí letiště města Nizzy na francouzské Riviéře je prázdná. Domy byly postaveny teprve v posledních letech, jsou velmi moderní a přece z nich lidé za pár měsíců utekli. Stalo se tak několikrát týdně poté, kdy na letišti začaly přistávat první tryskové dopravní letouny. Obyvatelé proti nesnesitelnému rámu protestovali a když to nepomohlo, tak se vystěhovali. Majitelé domů žádají náhradu škody.

V roce 1963 komunistický blok ve svobodném světě rozdál kolem 140 milionů knih.

POZNÁMKA

Přednáška Dr. Jaroslava Drábka "Atentát na Reinharda Heydricha ve světle nově zjištěných faktů", již jsme ukončili v minulém čísle, byla autorem přednesena na zasedání SVU v New Yorku v září tohoto roku.

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue
Toronto 4
Tel. 537-2631

AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

NOVÉ KOZICHY
NA MÍRU, PRE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy
Frank Pech

238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2-8925

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své drahé z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00
LET "DLEM MEXICO" \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.
Toronto 2B
Tel. EM. 3-4366

OTÁZKA ČESKOSLOVENSKÁ

Jsou krajané, kteří zastávají názor, že československá otázka v Československu neexistuje a že je tudíž zbytečné se o ní přit v exilu. Jsou jiní, kteří soudí, že ať tento problém existuje nebo ne, je o něm lépe pomlčet. Skutečností zůstává, že se o této otázce hodně hovoří v exilu zvláště mezi Slováky, a že různé skupiny zastávají více méně vyhraněná stanoviska, ovlivněná věkem, zkušenostmi, osobními vztahy, politickými ambicemi atd. Já doufám, že tento problém, pokud existuje, bude vyřešen našimi doma bez naší problematické pomoci. Je tedy naše debata v exilu převážně akademická a bude-li vedena na tomto podkladě, nemusí být zcela neúčinná.

TRIUMF SOKOLSKÝCH SNAH!

Dne 14. února v roce 1965 dovrší běh času na 100 let života Amerického Sokolstva, kterému byl dán začátek založením první sokolské jednoty v St. Louis, Missouri. A v první den vstupu do druhého století jeho života dostane se celému sokolskému hnutí v Americe pocty, která mu že být nazvána triumfem jeho snah, protože právě 15. února 1965 bude ve Washingtonu D. C. veřejnosti odevzdána slavnostním způsobem - za přítomnosti významných vládních činitelů sokolská poštovní známka fyzické zdatnosti. Tak to bylo Výboru pro sokolskou známku úředně oznámeno z úřadu Generálního Pošmistra.

S pocitů radostné hrdosti sděluje naše veřejnosti, všem sokolským jednotám a župám AOS a všem sokolským organizacím, že Výbor pro sokolskou známku již provedl potřebné přípravy k důstojné oslavě tak nesmírně důležité a svým významem historické události.

Pořad je následující:

Ve dnech od 13. února až do 15. února 1965 oficiální zájezdy Americké Obce Sokolské ze v š e h míst Spojených Států do Washingtonu, D. C.;

Dne 13. února - v sobotu večer bude uspořádána tělocvičná akademie, na které vystoupí skupiny v š e h sokolských organizací, včetně Čsl. Sokola v zahraničí a Kanadského Sokola.

Dne 14. února - v neděli večer bude velkolepý banket za účasti vládních osobností a významných představitelů sokolského i krajaňského života.

Dne 15. února - v pondělí dopoledne bude slavnostní obřad odevzdání sokolské poštovní známky fyzické zdatnosti americké veřejnosti.

Je také připraven tisk krásných obálek a pohlednic prvního dne vydání, které uspokojí i nejnáročnější filatelisty a potěší všechny členy sokolské rodiny i jejich přátele.

Sokolská známka fyzické zdatnosti rozletí se od 15. února příštího roku po všech krajích Spojených států i do celého světa.

"Sokolstvo je pokladem Ameriky" prohlásil Gen. Pošmistr J. A. Gronouský ve svém památném projevu při odhalení kresby sokolské známky. Postarejme se v š i chni, aby všechny slavnosti konané u příležitosti prvního dne jejího vydání vyzněly mohutně-příčinně, aby byly v knize historie všeho Sokolstva v Americe zaznamenány jako důkaz jeho schopnosti k vedení výchovy celého národa k fyzické zdatnosti

Musili bychom se ovšem řídit pravidly akademické debaty spíše než citovými sklony.

Jestliže mnohé mluví pro jeden národ, etnický i státotvorný, v debatě není třeba se omezovat na tuto koncepci. Kanada a USA mají rozdílné koncepty federativní jež je možno s prospěchem studovat v úvaze o možném uspořádání mezi Čechy a Slováky. V žádném případě neposlouží věci, budeme-li hovořit o zradě, kde pravděpodobně jde pouze o nepřesnou formulaci. Není již mezi námi mnoho těch, kteří mají aktivní zájem o osud své rodné země a je jich čím dále tím méně. Příkrá slova v debatě o československé otázce tento stav sotva zlepši.

Josef Čermák.

mravní vyspělosti a dokonalosti charakteru každého jeho člena.

Výbor pro sokolskou známku ve vděčném uznání významu spolupráce naší krajaňské a sokolské veřejnosti vyzývá:

Připravte se k zájezdům do Washingtonu D.C. ve dnech od 13. do 15. února! Tam zakončíme první století sokolské práce a s pevným odhodláním k plnění nových úkolů vstoupíme do století druhého! Přestupte s námi jeho prah! Připravte vše ve svých jednotách, rádech, sborech, organizacích, klubech i v rodinách k objednávání sokolské známky, obálek a pohlednic prvního dne vydání! Nenechte si ujít tak krásnou a v historii nejen sokolské ale také i krajaňského života ojedinelou příležitost, jakou budou slavnosti ve Washingtonu D. C. ve dnech přelomu dvou století sokolského života a dosaženého triumfu! Buďte všichni svědky, očitými svědky dne, kdy sokolská poštovní známka fyzické zdatnosti rozletí se jako výmluvný posel oznamující, že svoboda v Americe, nejmocnější demokracie světa vzdává poctu a uznání svému Sokolstvu - jako zdroji velkých mravních i fyzických sil pro budoucnost jeho národa!

NOVÉ OTEVŘEN

KRAJANSKÝ OBCHOD

AUGUSTA MEAT
AND FOOD MARKET

444 QUEEN STREET W.
TORONTO
TELEFON: 364-7565

Výsek všeho druhu masa první jakosti. Starokrajaň výroba pražských uzenin, Moravské uzené, Slovenské a moravské klobásky. Výborné domácí jaterničky.

Naše specialita: pražské párky a taliánky.

ZBOŽÍ DOVEZEME VÁM
DO DOMU ZDARMA

Joe Vlasák, jun. vedoucí.

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ

247, BAY STREET
Suite 210

Toronto 1

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

OD 1 ZÁŘÍ 1964

KAMPELIČKA SNÍŽILA ÚROKY 7 OSOBNÍCH
ZÁPŮJČEK

\$1,000.00 NA 12 MĚSÍČNÍCH SPLÁTEK
za \$ 52.00

740 SPADINA AVE.
TORONTO 4, ONT.
TEL 925-0557

Pondělí od 7—9 večer
Sobota od 10 hod. dopol.
Středa od 7—9 večer
do 1 hod. dopol.

ÚSTNÍ
OČKOVÁNÍ
PROTI BAKTERIÍM

nyní k dostání
pro tyto chronické
nemoci:

KATAR A ZÁNĚT
PRŮDUŠEK

Ústní očkování Lantigen "B" se užívá v přírodě kataru, zánětu průdušek, infekce dutin, zádachy průdušek a nepříjemnosti spojených s obyčejným nachlazením.

Lék obsahuje antigeny těchto mikroorganismů:

	per cc milion
Diplococcus pneumoniae	1.000
Streptococcus pyogenes	1.000
Neisseria catarrhalis	1.000
Staphylococcus aureus	500
Klebsiella pneumoniae	500
Haemophilus influenza	500

Toto zvláště připravené očkování,

které se může brát ústy, pomáhá posilovat normální schopnost těla vzdorovat výše zmíněným nemocem.

Lantigen

Lantigen je k dostání ve všech lékárnách a drogeriích.

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

VEŠKERÉ OPRAVY
chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ

ROZPOČTY ZDARMA
Volejte po 5 hod. večer
537-5592

Ak chcete koupit nebo prodat nehnuteľnosti v Toronte obratťe sa na

MICHAEL J. VLČKO,

Realtor

1 Sorauren Ave. pri Queen W.

Telefón 533-2288

Člen

"Toronto Real Estate Board"

LETADLEM
PRAHA - TORONTO
(pro vystěhovalce)
\$ 259.90

AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,
Notář.

Přijme se domácí správce MUŽ a ŽENA Pro Sokolovnu v San Francisco, California Část. Obchod. schopnost žádoucí. Blíží zdi: A. G. Kohoutek 739 Page Steet, San Francisco, Calif. 94117

NOVOTNÝ V MOSKVĚ.

Nedávné úvahy o tom, že Novotný zaujal po pádu Chruščova poněkud nezávislejší stanovisko vůči Moskvě, se prozatím neopírají o solidnější "skutkovou podstatu". Není ještě po ruce komuniké, kterým má být zakončena moskevská návštěva čs. delegace, ale vše zatím nasvědčuje tomu že "diference" mezi Novotným a Brežněvem jsou asi takové, jaké byly mezi Novotným a Chruščevem. To tedy by velká nezaslost nebyla. Moskevská Pravda vítala Novotného jako "vynikajícího bojovníka dělnické třídy" a opěvovala jeho zásluhy téměř doslova stejně, jako Brežněv při své poslední návštěvě Prahy v prosinci 1963. Novotný se revanšoval ujištěním, že bude nadále posilovat pouta, která pojí ČSSR se Sovětským svazem. V Moskvě tak nebylo stopy stopy po jakémoli rezervě, kterou by byl Novotný projevil ve věci Číny, neboť výhrady k stvčskému postupu u komunistických stran obvykle naznačují míru nezávislosti. Jako obvykle, Novotný přijal sovětskou linii.

VAŠE PŘEDPLATNÉ
DOSUD NEDOŠLO

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

269 Queen St. W. - Toronto 2 B, Ont. EM 2-3226

LETADLEM TORONTO - PRAHA A ZPĚT
NA 21 DNÍ

\$ 479.30